ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/23/542-1419-5

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	13.07.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	06.06.2023 (registreeritud inspektsioonis 07.06.2023)
Teabevaldaja	SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla aadress: J. Sütiste tee 19, 13419 Tallinn e-posti aadress: info@regionaalhaigla.ee
Vaide esitaja	ITAK OÜ aadress: Ringtee tn 1, Tartu e-posti aadress: indrek@itak.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna vaide esitaja poolt soovitud teave ei puuduta SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla (PERH) avalike ülesannete täimist ning PERH on menetluse käigus vaide esitajale täiendavalt vastanud ja seda selgitanud;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 30.05.2023 PERH-le teabenõude, milles palus väljastada järgneva teabe:
   a) eduka pakkuja nime;
   b) edukas pakkumuses pakutud üüripinna üürihind (ilma käibemaksuta) väljendatuna üüripinna ühe ruutmeetri kohta sendi täpsusega;
   c) PERH juhatuse otsus konkursi tulemuste kinnitamise kohta.
2. 02.06.2023 edastas PERH küll eduka pakkuja nime, kuid ei edastanud ülejäänud teabenõudes soovitud teavet põhjendusega, et käsitleb info küsimist mitte teabenõudena vaid selgitustaotlusena ning vastab 30 päeva jooksul.

3. Vaide esitaja leidis, et teabe väljastamata jätmine oli õigusvastane ning esitas vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt viis PERH läbi avaliku konkursi Tallinnas, J. Sütiste tee 19 asuvate äriruumide üürile andmiseks meditsiiniseadmete ja abivahendite müümiseks ja rentimiseks. Pakkumuse esitamise tähtajaks oli 19.05.2023 kell 10.00.

Vastavalt avaliku konkursi tingimuste punktile 4.2. pidi tähtaegselt esitatud pakkumusi kontrollima ja hindama PERH-i haldusteenistus 5 (viie) tööpäeva jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtaja möödumist.

Vaide esitaja leiab, et riigivaraseaduse § 67 lg 2 kohaselt tuleb kirjaliku enampakkumise võitja ja paremuselt teise pakkuja nime ja tema pakkumise või enampakkumise tulemused kirjalikult teatavaks teha kõigile pakkumise esitanud isikutele viie tööpäeva jooksul pärast enampakkumise toimumist.

ITAK OÜ esitas tähtaegselt pakkumuse.

Vaide kohaselt ei ole ITAK OÜ saanud vastust oma 30.05.2023 esitatud teabenõudele ning samuti on PERH keeldunud õigusvastselt teabe (edukas pakkumuses pakutud üüripinna üürihind ja PERH-i juhatuse otsus konkursi tulemuste kinnitamise kohta) väljastamisest.

Vaide esitaja taotleb HMS § 72 lg 1 p 3 alusel PERH-le ettekirjutuse tegemist 30.05.2023 soovitud teabe väljastamiseks. Vaide esitaja soovib, et PERH väljastaks ITAK OÜle avaliku konkursi edukas pakkumuses pakutud üüripinna üürihinna ning esitaks juhatuse otsuse konkursi tulemuste kinnitamise kohta.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

PERH-i selgituste kohaselt viitas ITAK OÜ oma teabenõudes riigivaraseaduse (RVS) § 67 lg-le 2, mille kohaselt tuleb kirjaliku enampakkumise võitja ja paremuselt teise pakkuja nime ja tema pakkumise või enampakkumise tulemused kirjalikult teatavaks teha kõigile pakkumise esitanud isikutele viie tööpäeva jooksul pärast enampakkumise toimumist. ITAK OÜ leidis, et Regionaalhaiglal tuleb teha teatavaks eduka pakkuja pakkumuse maksumus.

Avalik-õiguslikku suhet ei saa järeldada konkursi korraldamise faktist. PERH-i selgituste kohaselt oli konkursi puhul tegemist vastavalt võlaõigusseaduse §-dele 1009-1013 eraõiguslikus suhtes korraldatud tsiviilõigusliku avaliku konkursiga, mitte avalik-õigusliku konkursiga. Kuigi PERH-i ainuasutaja on riik ja PERH on riigi sihtasutus RVS tähenduses, ei ole konkursi läbiviimisel ja konkursiga ruumide kasutusse andmisel tegemist riigivara valitsemisega RVS tähenduses. PERH ei kuulu RVS-s nimetatud riigivara valitsejate hulka. PERH on avaliku võimu kandja vaid tervishoiuteenuste osutamisega seonduvates ülesannetes. PERH-le ei ole ühegi õigusakti ega ka põhikirjaga pandud kohustust üürile anda talle tema asutamisel riigi poolt üle antud hoonetes ruume, mistõttu üürile antavate ruumide näol ei ole tegemist avaliku ressursi jaotamisega, riigivaraga RVS tähenduses ega riigivara valitsemisega RVS tähenduses.

PERH-i selgituste kohaselt oli teabenõude vastamise ajal PERH-l teabenõude punktides 2 ja 3 nimetatud teave olemas. PERH möönab, et tegelikkuses oleks PERH pidanud teabenõude punktides 2 ja 3 nõutu osas samuti 5 tööpäeva jooksul AvTS § 23 lg 2 p 2 alusel keelduma vastavas osas teabenõude täitmisest ning seda vaide esitajale ka põhjendama (AvTS § 23 lg 3). Olles oma eksimusest aru saanud, esitas PERH vaide esitajale 15.06.2023 täiendavalt ka omapoolsed detailsed põhjendused, miks ta keeldus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 2

alusel.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. AvTS § 3 lg 1sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadus või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktis sätestatud ülesandeid täites. Seega saab AvTS-i alusel teabenõude korras küsida teabevaldajalt tema valduses olevatest dokumentidest koopiaid või väljavõtteid, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 3 lg-st 2 tulenevalt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.
2. Avaliku ülesande definitsiooni seaduses ei ole, kuid kohtupraktikast ja õiguskirjandusest tuleneb, et avalikud ülesanded on vahetult seadusega või seaduse alusel riigile, kohalikule omavalitsusele või muule avalik-õiguslikule juriidilisele isikule pandud ülesanded või ülesanded mis on tõlgendamise teel vastavatavat õigusnormist tuletatud.
3. Ka Riigikohus on andnud avaliku teabe seaduse rakendamise seisukohalt avaliku teenuse mõiste kohta olulise selgituse, öeldes, et avaliku ülesande täitmisega on tegu siis, kui asutus on eraõiguslikule isikule õigusakti või lepinguga andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi lõppkokkuvõttes riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik (3-3-1-19-14 p 11).

PERH teabevaldajana

4. PERHi puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, mille asutajaks on riik. AvTS § 5 lg 2 sätestab, et eraõiguslikule juriidilisele isikule (olenemata sellest, kas selle asutajaks on riik või muu juriidiline või füüsiline isik) ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus -, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid,- teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Sama paragrahvi lg 3 punktist 2 tulenevalt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing – teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist. Eeltoodust tulenevalt on PERH teabevaldajaks ainult kahel juhul – teabe osas, mis puudutab tervishoiuteenuste osutamist ehk avalike ülesannete täitmist või teabe osas, mis puudutab eelarveliste vahendite kasutamist.
5. PERH-i põhikirja p 9 järgi on PERH-i eesmärgiks oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu osutada kõrgekvaliteedilist eriarstiabi ja kiirabi, olla tervishoiutöötajate kvalifikatsiooni omandamisele eelneva ja järgneva koolituse õppebaasiks ning tegeleda tervishoiualase õppe ja teadustööga. Kui riik asutab oma avalike ülesannete täitmiseks sihtasutuse ning annab selleks ka ruumid, siis reeglina on need ruumid sihtasutuse vara, mitte riigivara riigivaraseaduse mõistes.
6. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on PERH selgitanud, et PERH ei kuulu RVS-s nimetatud riigivara valitsejate hulka. PERH on avaliku võimu kandja vaid tervishoiuteenuste osutamisega seonduvates ülesannetes. PERH-le ei ole ühegi õigusakti ega ka põhikirjaga pandud kohustust üürile anda talle tema asutamisel riigi poolt üle antud hoonetes ruume, mistõttu üürile antavate ruumide näol ei ole tegemist avaliku ressursi jaotamisega, riigivaraga RVS tähenduses ega riigivara valitsemisega RVS tähenduses.
7. Samuti ei ole riigivara registri andmetel J. Sütiste tee 19, Tallinn PERH-le kuuluvate ruumide puhul tegemist riigivaraga riigivaraseaduse mõistes (kinnistusraamatu

andmetel on J. Sütiste tee 19 omanikuks PERH) ning seega ei rakendu ka ruumide rendile andmisele riigivaraseadus. Kuna PERH-i poolt ruumide rendile andmise puhul ei ole tegemist PERH-i avalike ülesannete täitmisega ning ruumide rendile andmiseks ei ole kasutatud eelarvelisi vahendeid, siis ei ole PERH vaide esitaja soovitud teabe osas teabevaldajaks AvTS-i mõistes. Seega on PERH teabevaldajaks AvTS-i mõttes ainult teabe osas, mis puudutab PERH-i poolt tervishoiuteenuste osutamist.

Teabenõudele vastamine

8. AvTS § 6 sätestab, et teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. AvTS § 9 lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.
9. AvTS § 23 annab alused, millal teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda. AvTS § 23 lg 2 punktist 2 tulenevalt võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda kui füüsiliselt isikult ja eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist. Sama paragrahvi lg-st 3 tulenevalt teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul.
10. Kuna PERH täidab ka avalikke ülesandeid ja on seega piiratud osas ka teabevaldaja, siis on PERH-l kohustus ka teabenõuetele seaduses sätestatud tähtaja jooksul vastata. Saades vaide esitaja pöördumise, mis oli pealkirjastatud teabenõudena oli PERH-l kohustus, kas täita teabenõue seaduses sätestatud tähtaja jooksul või kui soovitud teave ei puudutanud avalike ülesannete täitmist, siis keelduda teabenõude täitmisest. Siinkohal juhin PERH-i tähelepanu sellele, et vaide esitaja ei pea teadma, kas tema soovitud teave on seotud PERH-i avalike ülesannete täitmisega või ei. Küll aga peab seda teadma PERH ja vajadusel seda ka teabenõudjale selgitama.
11. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele on PERH oma eksimust tunnistanud ning edastanud 15.06.2023 vaide esitajale täiendavalt omapoolsed põhjendused, miks keelduti teabenõude täitmisest.
12. Eeltoodust tulenevalt, kuna vaide esitaja poolt soovitud teabe puhul ei ole tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõttes, mistõttu ei ole PERH-il teabenõude korral kohustus seda väljastada ning PERH on vastavad selgitused menetluse kestel ka vaide esitajale täiendavalt edastanud, millega on õiguslik olukord saavutatud, siis jääb vaie rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel